

mere styrke og gøre den til et organ, som også kan levere bindende udtalelser om mindretals rettigheder og nationalstaters forpligtelser. Udvalget kan tilslutte sig kommissionens anbefalinger til ændringer af domstolens opbygning og dommerrekrutteringen samt begrænsningen af udnævnelsen til en ti-års-periode. Danmark bør arbejde for ændringerne af ansættelsesproceduren og ansættelsesvilkårene på den kommende FN-generalforsamling, da disse ændringer ikke kræver formelle tilføjelser til domstolens status.

Den internationale Domstol omtales i FN-pagten som organisationens "øverste juridiske myndighed", hvorfor Danmark i FN bør arbejde for, at alle de lande, som ikke allerede har anerkendt domstolen som bindende domsmyndighed, nu gør dette. Først da kommer der mening i artikel 94 i FN-pagten, hvorefter Sikkerhedsrådet får tillagt magt til at "fremsætte anbefalinger eller træffe beslutning om forholdsregler, der skal træffes for at gennemtvinge beslutninger" fra domstolen. Hermed kommer der samtidig forpligtende indhold i FN's deklaration om mindretalsrettigheder, 1992, som understreger mindretallets ret til at deltage effektivt i beslutningerne både på det nationale og det regionale plan.

På de årlige generalforsamlinger opfordrer Danmark staterne til at anerkende domstolens obligatoriske jurisdiktionskompetence i henhold til artikel 36 i domstolens statut. Danmark har sammen med de øvrige nordiske lande taget initiativ til en Trustfond, som administreres af generalsekretæren med henblik på at fremme udviklingslandenes muligheder for at benytte Den internationale Domstol. Derfor vil det være naturligt, at Danmark også går i spidsen for de foreslåede ændringer og samtidig støtter generalsekretærens eget forslag fra hans "Agenda for Peace", der går ud på, at han tildeles kompetence til at afæske responsa fra Den internationale Domstol om juridiske spørgsmål, jf. pagtens artikel 96.

Mindretallets rettigheder kan kortsluttes på mange måder og dermed udløse de kriser, som bliver til uafhængighedsbevægelser og krige. Til imødegåelse heraf er anmodningsretten for ikkestatslige aktører et vigtigt instrument, som ikke må blive udhulet, som tilfældet var med "petitions-retten" under Folkeforbundet. Nationalstaten skal ikke kunne forhindre en anmodning fra et mindretal i at blive be-

handlet. Udvalget anbefaler, at den udformning, anmodningsretten har fået i Østersørådet, også indføres i FN-systemet. Carlsson/Ramphal-kommissionen anbefaler oprettelsen af et "Anmodningsråd", der skal tage stilling til, om anmodningen er af en så alvorlig art, at den bør behandles af Sikkerhedsrådet. Udvalget kan tilslutte sig dette forslag.

Både til Sikkerhedsrådet og til Den internationale Domstol bør generalsekretæren kunne henvise opdukkende uoverensstemmelser af enten politisk eller juridisk art eller begge dele. Ligesom generalsekretæren årligt giver en rapport om menneskerettighedssituationen, bør denne årligt levere en rapport til generalforsamlingen om mindretalsproblematikken i medlemslandene i relation til de indgåede konventioner.

Udvalget har ligeledes bemærket sig Carlsson/Ramphal-rapportens opfordring til at give Formynderskabsrådet (The Trusteeship Council) i FN nye arbejdsområder, om end der her alene tænkes på miljøområdet. Imidlertid kan Formynderskabsrådet også gennem en revision af FN-pagten få en rolle at spille i mindretalsproblematikken. Rådet bør kunne tage stilling til, om et nationalt mindretal har krav på en folkeafstemning om sit fremtidige tilhørsforhold og administrere en sådan, ligesom det bør kunne tage stilling til, om et oprindeligt folk kan have berettiget krav på en form for autonomi eller ligefrem suverænitet under respekt for de internationale konventioner, hvilket svarer til optagelsesbetingelserne til Europarådet.

Udvalget har med interesse noteret sig sammenfaldet mellem Carlsson/Ramphal-rapporten og anbefalingerne fra "The Martin Ennals Memorial Symposium on Self-Determination", 1993, hvori det anbefales at oprette "en uafhængig, ikkestatslig kommission vedrørende selvbestemmelse". Denne kommission skal beskæftige sig med

- Examining the scope and content of the right of self-determination
- Identifying the relevant criteria for determining the legitimacy of a claim to self-determination
- Recommending specific mechanisms which would have the competence to decide such claims
- Proposing means of encouraging dialogue